

Interpellation om kommunikationsstabens fortsatt explosiva tillväxt av Jonas Petersson (C)

I augusti 2020 publicerade tankesmedjan Timbros tidning Smedjan en granskning av svenska kommuners svällande kommunikationsstaber. Av granskningen framgår att Uppsala kommun med sina 89 kommunikatörer har Kommunsveriges fjärde största kommunikationsstab. Det i sig är inte nödvändigtvis något uppseendeväckande då Uppsala är Sveriges fjärde största kommun.

Av Smedjans publicering framgår emellertid att Uppsala kommun trots påminnelse inte har svarat på frågan om hur många kommunikatörer kommunen har, och att uppgiften om 89 kommunikatörer är vad kommunen angav för UNT:s ledarredaktion hösten 2019 (UNT 2019-09-18). De senaste åren har kommunen vid upprepade tillfällen fått kritik på både ledar- och nyhetsplats i såväl lokala som nationella medier för en explosivt växande kommunikationsstab som journalister upplever försvårar deras granskning.

Det faktum att Uppsala kommun inte besvarat Smedjans fråga om antalet kommunikatörer var för mig en röd flagga, så jag har själv undersökt saken. I dagsläget har Uppsala kommun enligt intranätet Insidan 98 kommunikatörer (inklusive en kommunikationsstrateg och fyra enhetschefer knutna till kommunikationsstaben). Sedan hösten 2019 då kommunikationsstabens storlek och snabba tillväxt senast uppmärksammades och kritiserades har den alltså vuxit med ytterligare nio personer. Sedan november 2016 har kommunikationsstaben vuxit med 36 personer eller 58 procent. Detta är endast de kommunikatörer som ingår i kommunens förvaltningsorganisation, till dem kommer eventuella kommunikatörer som anställts i de kommunala bolagen.

Hösten 2019 angav Uppsala kommun att medianlönen för kommunens kommunikatörer var 40 600 kronor per månad. Om denna siffra fortfarande är någorlunda korrekt så ger det vid handen att den sammanlagda lönekostnaden för kommunikationsstaben, inklusive arbetsgivaravgifter men exklusive kontorsplatser, friskvårdsbidrag, arbetsutrustning med mera uppgår till 62,7 miljoner kronor per år.

För att sätta siffran i perspektiv så är det ungefär lika mycket som kommunen lägger på öppna insatser för äldre eller färdtjänst under ett år.

Jag är inte beredd att ange en exakt siffra som ett "lagom" antal kommunikatörer för en kommun av Uppsalas storlek, och jag begär inte heller att någon annan ska göra det. Däremot anser jag att när en kommunal verksamhet sväller kraftigt på kort tid utan ett tydligt underliggande behov så måste det kunna motiveras politiskt. Därför frågar jag kommunstyrelsens ordförande Erik Pelling (S):

1. Hur motiverar du att Uppsala kommuns kommunikationsstab vuxit så kraftigt på så kort tid?
2. Kommunens kommunikationsstab har vuxit med cirka 25 procent sedan 1 januari 2018. Upplever du att kommunens information till Uppsalaborna förbättrats i motsvarande omfattning under samma period?
3. Hur utvärderas kommunens nytta av ytterligare en kommunikatör jämfört med exempelvis ytterligare en socialsekreterare eller ytterligare en lärare?
4. De senaste åren har bland andra UNT och Journalisten uppmärksammat att Uppsala kommuns kommunikatörer upplevs agera gate keepers som gör information mindre tillgänglig och försvårar medial granskning. Hur säkerställs att så inte blir fallet i framtiden?

Jonas Petersson (C)

Bilaga: Information och underlag

Tabell 1: Kommunikatörer i förhållande till folkmängd i R9-kommunerna

Kommun	Kommunikatörer	Befolkning/kommunikatörer
Uppsala	98	2 361
Linköping	30	5 436
Örebro	30	5 192
Västerås	29	5 347
Norrköping	17,5*	8 186
Jönköping	40	3 537
Eskilstuna	24	4 458
Gävle	17	6 041
Södertälje	**	**

Beräkning gjord utifrån officiella befolkningssiffror per 2020-06-30.

*Gammal siffra (2015), siffran är sannolikt högre 2020.

**Siffra saknas

Tabell 2: Utgiftsområden i urval

Utgiftsområde	Budgeterad utgift (2020)
Vinterväghållning	74,7 mnkr
SFI	70,0 mnkr
Öppna insatser, äldre	63,9 mnkr
Kommunikationsstab*	62,7 mnkr*
Färdtjänst	60,2 mnkr
Gymnasiesärskola	55,8 mnkr
Musik- och kulturskola	47,9 mnkr

Uppgifter hämtade ur Uppsala kommuns mål och budget för 2020.

*Egen beräkning baserad på 98 helårsanställningar på heltid, snittlön 40 600 kronor per månad samt 31,42% arbetsgivaravgift. Den riktiga siffran är sannolikt betydligt högre då den inte inkluderar kostnader för kontorsplats, arbetsutrustning, friskvårdsbidrag, inköpta tjänster m.m. samt då löneuppgiften om 40 600 kronor är ett år gammal och avsåg medianlön, vilken sannolikt är lägre än snittlön.